

EVROPSKÉ PENÍZE POMOHOU FIRMÁM DOSTAT VĚDECKÉ KNOW-HOW DO PRÁCE

Evropské operační programy přinášejí společnostem možnost získat finanční prostředky na využití výsledků veřejného výzkumu.

O propojení výzkumníků a podnikatelů jsme proto hovořili s expertem na řízení vědeckých projektů.

V českém prostředí stále nejsou procesy označované jako **transfer technologií** nebo **komeracionalizace duševního vlastnictví** nijak samozřejmé. Výzkumným pracovištím totiž často chybí infrastruktura, která by umožňovala získat větší objem financí na výzkum a následně dostat výsledky výzkumu v podobě know-how z akademických pracovišť do sféry byznysu.

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV), který je v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, se zaměřuje na podporu rovnosti a kvality ve vzdělávání, rozvoj lepších kompetencí na trhu práce a posílení kapacity pro kvalitní výzkum a jeho přínos pro společnost. Mezi jeho věcné prioritní osy patří posilování výzkumných kapacit, rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj a rovný přístup ke vzdělání. „Z programu je možné realizovat výzkumné projekty v předaplikační fázi a je určen pro pracovníky výzkumných organizací a výzkumné pracovníky v soukromém sektoru,“ vysvětluje Ondřej Prančl, expert na řízení projektů se zaměřením na vědu a životní prostředí ve společnosti Granthelp.

Finanční podpora pro aplikaci know-how

Atraktivnost výzkumného programu pro podnikatele tkví v možnosti návazně ho propojit s Operačním programem Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK), o nějž se stará Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

„Princip je takový, že počáteční projekty financované z OP VVV budou podporovat předaplikační fázi výzkumu. Na ně budou synergicky navazovat projekty OP PIK v programu podpory Aplikace, jejichž cílem je zvýšit využití výsledků veřejného výzkumu a podpořit propojení nabídkové a poptávkové strany trhu v oblasti výzkumu,“ objasňuje Ondřej Prančl.

Program Aplikace předpokládá, že výzkumná organizace požádá o financování z OP VVV a jako povinného partnera bude mít konkrétní podnikatelský subjekt. Po určitém výzkumném období se vyhlásí výzva z OP PIK zaměřená na aplikaci vzniklého know-how. Příjemcem peněz tentokrát bude podnikatel a výzkumné pracoviště bude partnerem, který dodává know-how. „Podnikatel v této fázi projektu uvádí na trh produkt, který vznikl na základě předchozího výzkumu,“ dodává a doporučuje firmám proaktivní přístup. Mohou si najít výzkumná pracoviště, která působí v jejich odvětví, a oslo-

vit je k partnerství ve společném projektu, ať už přímo, nebo přes specialistu v oblasti strukturálních fondů.

Motivace pro lepší infrastrukturu

Podle zkušenosti Ondřeje Prančla však v českém prostředí stále nejsou procesy označované jako transfer technologií nebo komercializace duševního vlastnictví nijak samozřejmé. Výzkumným pracovištěm totiž často chybí infrastruktura, která by umožňovala získat větší objem financí na výzkum a následně dostat výsledky výzkumu v podobě know-how z akademických pracovišť do sféry byznysu. Tak, aby bylo možné know-how využít pro generování příjmů a případně jeho prostřednictvím také napomoci ke vzniku nových pracovních míst.

„Zároveň ale je třeba smířit se s tím, že ne každé akademické pracoviště má aktuální aplikační potenciál. Některé obory jsou velmi teoretické a jejich výzkum rozšiřuje naše znalosti, a jiných je překážkou, že je Česko malé, jinde se více zaměřují na vzdělávání a propojení s byznysem je pro ně jen doplňková činnost, kterou nechtějí rozvíjet a nevidí v ní přínos nebo na ni v celé škále svých činností nemají čas. To nemusí být samo o sobě špatné,“ upozorňuje Prančl na nutnost dívat se na oblast komercializace výsledků výzkumu reálně a střízlivým pohledem, který bere do úvahy nejen postoj podnikatelů, ale i výzkumníků.

Přemýšlet o aplikaci výsledků výzkumu totiž není primárně práce samotných vědců, ale manažera, který umí vědecké výsledky uchopit a posunovat dál do praxe. Takový manažer pak může být prostředníkem mezi vědci a podnikateli. Jak se domnívá Ondřej Prančl, strukturální fondy mohou zapůsobit jako motivace, aby vědecká pracoviště více přemýšlela o aplikačním potenciálu výsledků bádání, i když to není jejich primárním cílem, a měla zájem budovat infrastrukturu, jež aplikaci umožní. Podnikatele by fondy naopak mohly podpořit v zájmu o inovace, které vyžadují investice a nesou s sebou i riziko. Pro hraje právě fakt, že v šuplicích vědců často leží klenoty v podobě unikátního know-how. ■

SMLUVNÍ VÝZKUM JE FUNKČNÍ CESTA

Evropské projekty nejsou jediná možnost, jak se mohou podnikatelé propojit s výzkumníky a participovat na jejich know-how. Jak upozorňuje Ondřej Prančl, mimo oblast evropské podpory běžně probíhá smluvní výzkum, který je pro firmy z hlediska konkurenční výhody, zacílení i z hlediska rychlosti, investic a výnosů často výhodnější. „Akademici a podnikatelé si naši vlastní cestu, jak spolupracovat. Samozřejmě mimo rámec evropské nebo obecně veřejné podpory, která je se smluvním výzkumem neslučitelná. Což je správné,“ dodává.